

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4296
Tarih : 03.12.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 03/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000576228

0000576228

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engelli bireylerin insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürmeleri, temel insan haklarından eşit yararlanabilmeleri için toplumsal yaşama tam ve etkin katılımlarının önündeki engellerin kaldırılması ve uygun tedbirlerin alınması görevi devlete aittir. Engelli bireylerin karşılaştıkları fiziksel ve cinsel saldırıların, bireylerden ve kamudan kaynaklanan ayrımcı uygulamaların araştırılarak, ortadan kaldırılmasına yönelik alınacak tedbirlerin neler olacağının etraflıca araştırılması; konu ile ilgili incelemelerin ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

03.12.2019

Musa PİROĞLU

İstanbul Milletvekili

0000576228

GEREKÇE

Engellilik, bireyin yaşadığı uzuv ve yeti kaybının diğer bireylerle eşit koşullar altında toplumsal yaşama tam ve etkin bir şekilde katılamaması durumudur. Burada engeli yaratan bizzat toplumsal örgütlenmenin kendisidir. Engellilik tıbbi bir mesele değil, toplumsal bir meseledir.

Türkiye’de engelli bireyler nüfusun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Ancak ülkemizde kaç engellinin yaşadığı, engelli nüfusun engel gruplarına ve oranlarına; yaş, cinsiyet, eğitim, medeni durum gibi temel göstergelere göre kaç kişi olduğu güncel olarak bilinmemektedir. Tahmini olarak nüfusun yüzde 13’ünü engelliler oluşturmaktadır. Sayısal olarak büyük bir çoğunluk olmalarına rağmen başta eğitim, istihdam ve erişim olmak üzere pek çok sorunla mücadele etmek zorunda kalmaktadırlar.

Genel nüfus içinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı yüzde 13 iken engellilerde yüzde 90’lar civarındadır. Okuma yazma bilenlerin ise iş gücüne katılma oranı yüzde 10’u geçmemektedir. Bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden ne kadarının yararlandığı ise belli değildir. Yine meslek kursu, aile rehberliği, danışmanlık hizmetleriyle sosyal ve kültürel hizmetlerden yararlanamayan engellilerin oranı yüzde 90’ ulaşmaktadır. Bunun için öncelikli olarak ülkede kaç engellinin yaşadığı il, ilçe düzeyinde net bir şekilde belirlenmeli ve sunulacak hizmetler ortaya konulmalıdır.

Türkiye’de engelliler, sistematik olarak çok boyutlu bir ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Engellilere yönelen ayrımcılığın kamuda, evde, sokakta, işte devam ettiği; sanattan siyasete, medyadan ticarete, hayatın her alanında engellilerin yok sayıldığı bilinen bir gerçektir.

Engelliler iş hayatında; kırlılık, verimlilik, yüksek iş ritmine uyum gibi ölçütler nedeniyle üretim sürecinin dışına itilmektedir. Gerek kamuda gerekse özel sektörde iş bulma olanakları çok kısıtlıdır. Üretimin içinde olmamaları onları toplumsal hayatın dışına düşürmektedir. İstihdam olanaklarının kısıtlılığı en temel sorun olarak devam etmektedir.

İstihdamda, eğitimde, sağlık hizmetlerinden yararlanmada hayatın her alanında engelliler ayrımcılıkla karşılaşmaktadır. Engelli bireylerin eğitimi en önemli ihtiyaçlardan biridir. Eğitimin, engelli bireylerin ayrımcı uygulamalardan korunarak yaşitlarıyla ve sosyal çevreden ayrımadan yapılmak durumundadır.

Engelliler, sağlık hizmetlerinden daha sık ve yoğun olarak yararlanmak durumundadır. Sağlık yardımları, her türlü teşhis ve tedavi giderleri, ilaç yardımları, tıbbi cihaz, tıbbi malzeme, tıbbi sarf malzemesi ve günlük yaşam kalitesini artıran diğer malzemeler kolay erişilebilir ve ücretsiz olmalıdır. Bugün Sağlık Uygulamaları Tebliği (SUT) kapsamında yapılan ödemeler son derece yetersizdir.

Erişilebilirlik, engelli bireylerin toplumda ve ekonomik yaşamda yer alabilmelerinin ön koşuludur ve temel hak ve özgürlüklerin kesiştiği noktadır. Zira erişim düzenlemeleri, sağlık hizmetlerinden, eğitim hizmetlerine ulaşmaktan, ekonomik, sosyal ve kültürel hizmetlerden medeni ve siyasi hakları kullanmaya kadar birçok alandaki hakkın kullanımının ön koşulu, olmazsa olmazdır.

Bu ülkede engellilerin sağlık, eğitim, sosyal güvenlik ve istihdam hakları hak temelli bir yaklaşımdan uzak olup muhtaçlık durumunun yeniden üretilmesi şeklinde işletilmektedir. Engellilerin yardımdan çok işe, eğitime ihtiyaçları vardır. Bunları sağlanması devletin görevidir.

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abg
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	F. K.
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	M. Toğrul
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	M. Danış Beştas
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	A. Sürücü
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	H. Eksik
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	H. Kaçmaz
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	A. Şık
15	PERO DUNDAR	MARDİN	P. Dunder
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	T. Çelik
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Ş. Çoşkun
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	M. İşik
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	S. Kemalbay